

dette Punkt, og at man paa nogen Maade har handlet anderledes, end man, naar man er humant tænkende, bør handle. Jeg har haft Anledning til at se disse Forhold paa ganske nært Hold, maaske nærmere, end det ærede Medlem nogen Sinde kommer til at se det, og jeg har set, hvorledes saadanne Enker ganske uforskyldt kunne komme ind under Fattigvæsenet, og saa vil jeg tillade mig at spørge det ærede Medlem, om det er humant, at en saadan Enke, naar hun en Gang ved Tidernes Ugunst er bragt ind under Fattigvæsenet, men ellers i alle Henseender er uden Dadel, saaledes at hun er fuldt værdig, dog skal blive der al sin Tid og ikke kan komme derfra. En saadan Enke med mange Børn, der har vanskeligt ved at faa Arbejde, og hvis Arbejde er daarligt betalt, kan ikke hjælpe sig igennem uden Støtte et eller andet Sted fra, men saa er det vistnok det humaneste at yde Støtten gennem Hjelpekassen og ikke gennem Fattigvæsenet. For øvrigt har Ministeren haft den samme Opfattelse. Jeg skal henvise til hans Udtalelser, den Gang Hjelpekasseloven i 1906—07 var til Behandling her i Tinget. Der blev fra Landstingsudvalget rettet en Forespørgsel til Ministeren om, hvad man forstod ved Udtrykket „ikke at nyde Fattighjælp“, og Ministeren svarer dertil — det er temmeligt langt at læse op, men Meningen er, at naar Fattighjælpen løber ud, staa de udenfor Fattigvæsenet. Ministeren siger, at det f. Eks. gælder ved Huslejhjælp, der skal betales f. Eks. for en Maaned eller for et Fjerdingaar. Vedkommende nyder i saa Tilfælde Fattighjælp, til Maaneden eller Fjerdingaaret er udløbet. Naar Maaneden eller Fjerdingaaret er udløbet, staa vedkommende uden at nyde Fattighjælp, og da er det berettiget, at Hjelpekasserne træde til. For de Enkers Vedkommende, der ere overførte til Hjelpekassen, er det saaledes sket, at deres Fattighjælp er løben ud, og de staa fri af Fattigvæsenet i det Øjeblik, de blive overtagne af Hjelpekasserne. Jeg kan ikke se, at det strider mod Loven, saaledes som det ærede Medlem oplæste den. Jeg kan saa meget mindre indrømme det, som Ministeren har givet denne Fortolkning Ret, og Ministeren har jo saa megen juridisk Kundskab og praktisk Kendskab til sin Raadighed, at jeg er fuldt berettiget til at henholde mig dertil og anføre det imod det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen).

Det ærede Medlem syntes at være me-

get bange for Agitation. Jeg ved ikke, om det er et ubevidst Udslag af en ond Samvittighed, der gør sig gældende, men jeg har ikke i Sinde at bruge dette Spørgsmaal i Agitationen, og det er ikke Agitation, naar jeg taler her, men det er kun min personlige Opfattelse, jeg fremsætter. Det ærede Medlem udtalte, at hans Anskuelse netop var bygget paa humane Grunde, at det gjaldt om at holde de fattige for sig — saaledes opfattede jeg ham — og holde de andre for sig selv. Jeg kan for Resten ikke se noget humant i den Tanke at holde de fattige for sig som en Pariakaste, saaledes at de, der faa Hjælp paa anden Maade, kunne blive betragtede som de mere retfærdige. Jeg har i den Tid, jeg har haft med de Sager at gøre — og jeg har dog snart siddet en Snes Aar i Fattigudvalget i Aarhus —, altid bestræbt mig for at fjerne Folk fra Fattigvæsenet og forhindre, at de kom ind derunder, idet jeg har set — og jeg er sikker paa, at deri vil jeg faa Medhold hos alle andre Medlemmer, der have haft med saadanne Sager at gøre —, at det, det først og fremmest gælder om, er at holde Selvfølelsen oppe, og der er vist neppe noget, der nedbryder Selvfølelsen saa meget som det at faa Hjælp af Fattigvæsenet. Dette forekommer mig at være et humant Syn, og ud fra den Betragtning maa man søge at fjerne alt, hvad der kan fjernes, fra Fattigvæsenet og hjælpe og støtte disse Folk paa anden Maade, saaledes at Selvfølelsen lider mindre Afbræk. Derimod kan jeg ikke paa nogen Maade skatte den humane Tanke og det sociale Syn, som søger at holde dem nede, der ere nede, i Stedet for at hjælpe dem op.

J. Pedersen: Det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Brandes) søgte i Gaar, syntes det mig, dels at undskylde og dels at forsvare Skrivelsen fra Indenrigsminister Munch af 9. November 1909. Undskyldningen var den, at Skrivelsen ikke gav noget absolut Paabud, men kun en Tilladelse for de enkelte Kommuner til under særlige Omstændigheder at foretage saadanne Flytninger, som der her er Tale om. Det er jo rigtigt, at den paagældende Skrivelse ikke indeholdt noget Paabud, og at den heller ikke er noget Cirkulære af almindelig Karakter. Den er kun et Svar paa en Forespørgsel, som er kommen gennem Ringkøbing Amt fra en vestjydsk Kødstadkommune, men Svaret er af den Natur, at det, naar det offentliggøres, nødvendigvis maa blive opfattet